

N:o 29.

Ank. till Riksd. Kansli den 20 April 1886, kl. 11 f. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 9,
i anledning om väckt fråga om förbättrad pensionering
af indelta soldater.*

Uti en inom Första Kammaren väckt motion, N:o 41, har Herr P. M. Söderberg föreslagit, »att Riksdagen ville i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utreda och för Riksdagen framlägga förslag, på hvad sätt och till hvad belopp högre pensioner och större godtgörelse åt i tjensten skadade personer af indelta arméns manskap må kunna beredas», hvilket skrifvelseförslag blifvit af sagde Kammaras Tredje Tillfälliga Utskott i dess Utlåtande N:o 2 på anfördा skäl afstyrkt, hvaremot Första Kammaren med 45 röster mot 44 bifallit motionen; och har detta Kammarens beslut, jemlikt stadgandet i 63 § 3 mom. Riksdagsordningen, genom utdrag af protokollet delgifvits Andra Kammaren, som hänvisat ärendet till sitt Andra Tillfälliga Utskott.

De skäl, hvarpå Första Kammarens Tillfälliga Utskott grundat sitt afstyrkande af motionen, äro följande: att Kongl. Maj:t så nyligen (den 6 Maj 1881) meddelat bestämmelser för åstadkommande af en förbättrad pensionering af arméns manskap; att Kongl. Maj:t icke lärer underlåta, att, om och när Vadstena krigsmanshusfond lemnar tillgångar till ytterligare förbättring af pensioneringen, taga frågan i förnyadt öfvervägande; att genom föreskriften att en del af soldatens lön skall under hans tjenstetid årligen insättas i sparbank, hvilka besparingar blifva för honom tillgängliga vid afskedstagandet, en icke oväsentlig pensionshjelp blifvit honom beredd, och att sträfvandet att, med hänsyn till landets derigenom ökade försvars-

kraft, söka förkorta stamsoldatens tjenstetid skulle motverkas genom beredande af ökade pensioner åt dem, som längre tid qvarstå i tjensten.

Motionären har, såsom ock af Första Kammarens Utskott anmärkts, afsett beredande af bättre pensioner åt icke allenast dem, som skadats i tjensten, utan åt manskapet vid den indelta armén i allmänhet; deremot har hans afsigt icke varit, att den åsyftade förbättringen i pensioneringen jemväl skulle utsträckas till manskapet vid den värvade armén.

Någon anledning att till det indelta manskapet inskränka förmånen af en förbättrad pensionering, om en sådan anses vara af behofvet påkallad och nu böra komma till stånd, torde emellertid svårlijen kunna uppvisas. De ömmande och bevekande omständigheter, som af motionären åberopas för att ådagalägga den indelte soldatens behof af och berättigade anspråk på ett verksammare understöd från det allmännas sida, då han tjenat ut sin tid under fanorna eller på grund af ådragen sjuklighet eller kroppsskada i förtid afskedats, kunna utan tvifvel lika väl åberopas äfven till förmån för den värvade soldaten. En inskränkning af i fråga varande art synes ej heller böra föranledas af de för arméns manskap gällande pensionsförhållanden. Af det för Vadstena krigsmanshus' gratialister från och med 1882 års början tillämpade underhållsreglemente, genom hvilket en förbättrad pensionering bereddes desse gratialister — se för öfrigt de i Första Kammarens Tillfälliga Utskotts Utlåtande återgifna föreskrifter uti berörda reglemente — inhems tas bland annat, att de soldater, som på grund af i kronans tjenst ådragen kroppsskada eller sjuklighet komma i åtnjutande af underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, äro fullt likställda, antingen de tjenat vid den indelta eller den värvade stammen; att, när underhållet åtnjutes på grund af uppnådda lefnads- och tjensteår, samma likställighet jemväl eger rum vid uppflytting i de tvenne högsta klasserna af förenämnda kassa, men att för uppförande i de båda lägsta underhållsklasserna ett något mindre antal lefnads- och tjensteår är stadgadt för den värvade än för den indelte soldaten.

Sistnämnda bestämmelse — den enda, hvorigenom med hänsyn till pensioneringen en förmån är beredd det värvade manskapet framför det indelta — har helt visst sin fullgiltiga grund i den ojemförligt strängare tjenstgöring, som det förstnämnda manskapet är underkastadt, och kan således, för så vidt Utskottet förstår döma, ej utgöra någon skälig anledning för Riksdagen att i skrifvelse till Kongl. Maj:t förordna det indelta manskapet till erhållande af högre pensionsbelopp, än som det enligt nu gällande bestämmelser eger att uppbära. Ej heller har motionären antydt

något skäl, hvarföre i tjensten skadade soldater, när de varit anställda vid den indelta armén, borde förses med högre pensioner, än när de tjänat vid den värvade, och något sådant skäl lärer väl icke heller kunna förebringas. En förbättrad pensionering af de förre, med uteslutande af de senare, bör derföre, enligt Utskottets förmenande, icke i fråga sättas.

Det torde för öfrigt af Utskottet icke böra lemnas oanmärkt, att en förbättrad pensionering af arméns manskap, äfven i den mindre omfattning som af motionären åsyftas, icke lärer kunna ske utan uppföringar, sannolikt ganska betydande, från statsverkets sida, enär de af Vadstena krigsmanshusfond disponerade tillgångar antagligen icke äro mer än tillräckliga för bestridande af det enligt nu gällande föreskrifter utgående gratialistunderhåll. Utskottet föreställer sig emellertid, att Riksdagen, åtminstone för det närvarande, då en genomgående ombildning af vårt försvarsväsende synes förestående, icke skall finnas villig att för det i fråga satta ändamålet betunga statsverket med ökade utgifter.

På grund af det anförda och med åberopande af de skäl, Första Kammarens Utskott anfört, får alltså Utskottet, med allt erkännande af det välemenande i motionens syfte, hemställa,

att Andra Kammaren icke måtte biträda Första Kammarens beslut.

Stockholm den 20 April 1886.

På Utskottets vägnar:

J. H. G. Fredholm.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 2) Utlåtande N:o 28.

Rättelser

i Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 2) Utlåtande N:o 28:

Sid. 1 rad. 6 och 16 uppifrån *står*: förordningen af den 18 Januari 1864
läs: förordningen af den 18 Juni 1864

Sid. 2 rad. 18 nedifrån *står*: förordningen om utvidgad näringsfrihet af den 18
Januari 1864
läs: förordningen om utvidgad näringsfrihet af den 18
Juni 1864
